Dosarul nr. 3-120/2023, 2-23009599-12-3-19012023

H O T Ă R Â R E
în numele legii

13 mai 2025 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
în componență:
președintele ședinței, judecătorul Viorica Dodon
grefierul Alina Roman
cu participarea:
reclamantului Simion Patraș
reprezentantului pârâtei, Alexandru Taran
examinând în ședință de judecată publică cauza civilă în procedura contenciosului administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Simion Patraș împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind obligarea la recalcularea pensiei,

c o n s t a t ă:

Argumentele și pretențiile reclamantului.

La data de 19 ianuarie 2023 Simion Patraș a depus acțiunea în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind obligarea CTAS Ciocana de a include anii de activitate în colhoz (1975-1978) în stagiul total de cotizare și de modificare spre majorare a cuantumului pensiei.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că la emiterea deciziei privind stabilirea pensiei de către CTAS nu i-au fost incluși stagiul total de cotizare pe perioada de activitate (1975-1978) în colhozul „Kirov”.

Indică că actele doveditoare de activitate în colhoz (forma nr. 14) și certificatul de salariu nr.556 pentru perioada 1975-1978 au fost prezentate.

Menționează că alte acte doveditoare de către pârât privind confirmarea activității în colhoz nu au fost acceptate.

Consideră că neincluderea perioadei date în stagiul de cotizare este o abordare greșită și nemotivată, care contravine practicii judiciare.

Remarcă că în răspunsurile sale atât CTAS cât și CNAS recunosc faptul activității în colhoz (confirmată prin acte) dar n-o includ în stagiul total de cotizare din motiv că ba era minor, ba că era elev, ba că nu a contribuit la asigurări sociale.

Notează că conform legislației minorii puteau activa chiar de la 15 ani(în unele cazuri chiar de la 14 ani conform legislației URSS, fiind elev).

Punctează că genul de activitate pe care l-a prestat îi permitea în același timp să învețe și să muncească.

Subliniază că eventuala neprimire ca membru în colhoz nu-i poate fi imputată și nu urmează să se răsfrângă asupra drepturilor sale, ori pentru întocmirea actelor, achitarea contribuțiilor sociale erau puse persoane responsabile pentru faptul dat.

Astfel, a activat în colhoz în calitate de muzicant oficial și permanent timp de 5 ani, îndeplinindu-și atribuțiile de lucru pentru ce a primit salariu, fapt confirmat prin acte doveditoare.

A mai menționat că din 1977 a absolvit școala medie și din luna mai 1977 nu mia era elev, fapt ce indubitabil demonstrează că atât CTAS Ciocana cât și CNAS superficial au analizat circumstanțele cazului, eronat au interpelat faptele și legislația.

Indică că activitatea în perioada 1975-1978, confirmată prin acte doveditoare și recunoscute de CTAS Ciocana și CNAS urmează a fi inclusă în stagiul total de cotizare.

Solicită obligarea CTSA Ciocana de a include anii de activitate în colhoz(1975-1978) în stagiul de cotizare și de modificat spre majorare a cuantumului pensiei, ținând cont de includerea anilor 1975-1978.

Argumentele pârâtului:

La 24.05.2023 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus referință prin care a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată (f.d. 17-20).

Potrivit referinței s-a invocat că pensia de asigurări sociale este un drept bănesc cuvenit asiguratului, în condițiile Legii 156/1998 privind sistemul public de pensii, corelativ obligațiilor privind plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat.

În susținerea poziției sale pârâta a făcut referire la prevederile art.3 lit.e), art.32, 36, art. 50, art.53 alin.(1), din Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale precum și la prevederile pet.68 şi pct.69 din Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor şi modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 165/2017,

Indică că, activitatea în colhoz se include în stagiul de cotizare doar în cazul când solicitantul era membru de colhoz.

Conform statutului colhozurilor primirea membrilor de colhoz se efectua de către adunarea generală a colhoznicilor la demersul cârmuirii colhozului.

Stagiul de cotizare în colhoz se confirmă prin carnetul de muncă al colhoznicului (minimul stabilit şi îndeplinit) sau prin cartea de evidenţă a stagiului de muncă a colhoznicului forma -14A, extrasul ce se anexează la dosarul de pensionare.

După introducerea evidenței individuale, după 01.01.1999, conform pct.70 al aceleași Regulament, stagiul de cotizare se confirmă în baza datelor din contul personal de asigurări sociale al persoanei asigurate, gestionat în conformitate cu Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale.

Conform prevederilor art. 53 alin 2^1 al Legii citate, în cazul în care, începând cu 1 ianuarie 1999, asiguratul nu a realizat un stagiu de cotizare sau stagiul de cotizare realizat prevăzut în după această dată este mai mic de 5 ani, pensia acestuia i se calculează conform formulei redate în anexa nr. 4, pe baza coeficientului nivelului profesional Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor şi modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 165/2017 iar raportarea ocupațiilor la coeficienții nivelului profesional se efectuează potrivit Clasificatorului ocupațiilor din Republica Moldova (CORM 006-14).

Urmare examinării documentelor din dosarul de pensionare, s-a constatat că reclamantul începând cu 01.10.2022 este beneficiar de pensie pentru limită de vârstă pentru un stagiu total de cotizare de 19,3 ani. Deoarece, începând cu 01.01.1999, acesta confirmă stagiul de cotizare de cel puțin 5 ani, pensia a fost calculată în baza coeficientului nivelului profesional - 3,0 prevăzut pentru conducătorii de unități, ținând cont de faptul, că activitatea prestată, cea mai înaltă din ultimii 15 ani, a fost în funcție de ,,director" şi constituie - 4398,08 lei lunar.

A reiterat că potrivit art.50 al Legii citate supra, în stagiu de cotizare pentru stabilirea pensiei, se include activitatea în calitate de membru de colhoz, indiferent de caracterul şi durata programului de muncă.

La calcularea vechimii în muncă în colhoz din perioada posterioară anului 1965, în cazul în care membrul de colhoz, nemotivat, nu a îndeplinit minimul stabilit, se ia în calcul perioada de prestare efectivă a activității.

Reiterează că, activitatea în colhoz se include în stagiul de cotizare doar în cazul când solicitantul era membru de colhoz.

Menționează că conform statutului colhozurilor primirea membrilor de colhoz se efectua de către adunarea generală a colhoznicilor la demersul cârmuirii colhozului, la atingerea vârstei de 16 ani.

Stagiul de cotizare în colhoz se confirma prin carnetul de muncă al colhoznicului (minimul stabilit şi îndeplinit) sau prin cartea de evidență a stagiului de muncă a colhoznicului forma -14A, eliberat de către instituția unde a activat

asiguratul, de succesorul în drepturi sau de arhivă, care trebuie să conțină temeiul în baza cărora a fost eliberat.

Prin urmare, activitatea confirmată în anii 1975-1978 nu a fost inclusă în stagiul de cotizare, deoarece conform adeverinței nr. 951004 din 21.06.1975 şi adeverinței nr. 665111 din 26.06.1977 se constată statutul de elev, iar aceștia nefiind membri de colhoz.

Suplimentar atrage atenția, că conform înscrierii din carnetul de muncă ЛТ-I No1342898 deschis la 11.02.1985 şi copiei carnetului de muncă al colhoznicului F-14 se remarca, că până la angajarea în cadrul „Республиканская база Молдхозторг", reclamantul nu confirmă stagiu de cotizare.

Reclamantul invocă că în perioada 1975 - 1978, a fost membru de colhoz, fapt ce se confirmă prin extrasul din carnetul de muncă al colhoznicului Forma-14, şi că perioada respectivă urmează a fi inclusă în stagiu de cotizare pentru recalcularea pensiei.

Consideră că argumentele reclamantului nu pot fi reținute, deoarece, reclamantul nu a confirmat calitatea de membru în colhoz, confirmând însă statutul de elev potrivit adeverințelor de absolvire a studiilor şcolii de 8 ani şi şcolii medii.

În confirmarea acestor argumente face trimitere la prevederile actului normativ al fostei URSS, care reglementa statutul colhozului şi condiţiile pentru obținerea calității de membru de colhoz şi anume - Постановление ЦК КПСС, СОВМИНА СССР от 28.11.1969 № 910 о Примерном Уставе Колхоза.

Astfel, la cap. II pct. 3 al actului normativ este indicat supra, se prevedea că:

„3. Членами колхоза могут быть граждане, достигшие 16-летнего возраста и изъявившие желание своим трудом участвовать в общественном хозяйстве колхоза. Прием в члены колхоза производится общим собранием колхозников по представлению правления колхоза в присутствии лица, подавшего заявление. Заявление о приеме в члены колхоза рассматривается правлением колхоза в месячный срок. На каждого члена колхоза ведется "Трудовая книжка колхозника" единого образца".

Consideră că urmează a fi apreciat critic alegația reclamantului precum că aceasta din anul 1975 a devenit membru de colhoz.

Pârâta a concluzionat că temei legal pentru includerea în stagiul de cotizare a perioadei 1975-1978, nu este, or decizia privind acordarea pensiei pentru limita de vârstă a fost emisă în strictă conformitate cu cadrul legal în vigoare, iar in conformitate cu art.224 alin.1) pct. f) Cod Administrativ, a solicitat respingerea acțiunii depuse de reclamant.

<u>Argumentele participanților în ședința de judecată:</u>

Reclamantul a susținut cererea de chemare în judecată și a solicitat admiterea în sensul formulat.

Reprezentantul pârâtului a solicitat respingerea acțiunii înaintate ca fiind neîntemeiată, pe motivele expuse în referință.

MOTIVAREA INSTANȚEI DE JUDECATĂ

Examinând acțiunea și actele anexate, referința și actele dosarului administrativ, audiind explicațiile reprezentantului reclamantului, raportând normele legale incidente speței la starea de fapt constatată, instanța de judecată concluzionează că acțiunea este admisibilă și întemeiată, din următoarele motive.

Conform art. 2 alin. (1) Cod administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative şi ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile şi obligațiile participanților în procedura administrativă şi cea de contencios administrativ.

Conform art. 3 Cod administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative si a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor si a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice si juridice, ţinându-se cont de interesul public si de regulile statului de drept.

În conformitate cu art. 162 Codul administrativ, procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. Dacă autoritatea publică nu soluționează petiția în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă. Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul; b) emiterea unui act administrativ individual.

În conformitate cu art. 164 Cod administrativ, (1) cererea prealabilă se depune în scris la autoritatea publică emitentă.

(2) Autoritatea publică emitentă este: a) în cazul prevăzut la art. 162 alin. (3) lit. a) – autoritatea publică care a emis actul administrativ individual; b) în cazul prevăzut la art. 162 alin. (3) lit. b) – autoritatea publică care a respins emiterea actului administrativ individual.

(3) Dacă cererea prealabilă se depune la autoritatea publică ierarhic superioară, aceasta transmite neîntârziat autorității emitente cererea prealabilă şi o eventuală cerere de suspendare a executării actului administrativ individual. Ziua depunerii cererii la autoritatea publică ierarhic superioară se consideră ziua depunerii cererii la autoritatea publică emitentă. Termenul de soluționare a cererii de suspendare a executării actului administrativ individual prevăzut la art. 172 alin. (3) începe să curgă din data înregistrării cererii la autoritatea publică emitentă.

(4) Dacă nu este denumită ca atare, o cerere prealabilă nu poate fi respinsă din acest motiv dacă este clară intenția de apărare împotriva unei decizii care are ca obiect emiterea unui act administrativ individual.

În conformitate cu art. 165 și art. 166 Cod administrativ, cererea prealabilă se depune în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea actului administrativ individual ori a respingerii petiției. Daca autoritatea publică nu soluționează cererea în termenul prevăzut de prezentul cod, cererea prealabilă poate fi depusă în decursul unui an de la expirarea termenului. Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau este indicată incorect, cererea prealabilă poate fi depusă în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ ori a respingerii petiției. Nulitatea unui act administrativ individual poate fi invocată şi fără obligația de a respecta un termen. Cererea prealabilă poate fi depusă numai dacă persoana își revendică drepturile încălcate prin emiterea sau respingerea emiterii unui act administrativ

Conform art. 31 alin. (2) şi (3) Legea privind sistemul public de pensii, nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, cererea de pensionare şi actele necesare se depun la organul teritorial de asigurări sociale de la domiciliul asiguratului, unde se înregistrează în mod obligatoriu. Acordarea drepturilor la pensie sau respingerea cererii de pensionare se face prin decizie, emisă de organul teritorial de asigurări sociale şi semnată de conducătorul acestuia, în termen de 30 de zile de la data depunerii cererii cu toate actele necesare.

Conform art. 40 Legea privind sistemul public de pensii, nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, decizia privind stabilirea dreptului la pensie sau respingerea cererii de pensionare, privind reținerile din pensie sau încasarea sumelor plătite în plus poate fi contestată la Casa Națională de Asigurări Sociale. În caz de dezacord cu decizia Casei Naţionale de Asigurări Socialei, aceasta poate fi atacată în instanța de contencios administrativ competentă.

În conformitate cu art. 208 alin. (1) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, pînă la înaintarea acţiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

În conformitate cu art. 209 Cod administrativ, (1) acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art. 165 alin. (1) referitoare la nesoluţionarea în termen se aplică corespunzător.

(2) Dacă informaţia cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conţine în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acţiunii în contencios administrativ se admite în

termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă.

(3) Pentru acţiunea în realizare, acţiunea în constatare şi acţiunea de control normativ nu există termen de înaintare a acţiunii în contencios administrativ.

Instanța de judecată reține că la examinarea acțiunii în contenciosul administrativ, legalitatea unui act administrativ urmează a fi examinată prin prisma triplului test al legalității, se verifică dacă actul contestat a fost emis cu respectarea competenței, a procedurii prevăzute de lege și dacă este legal în fond.

Noțiunea de act administrativ este reglementată şi în Rezoluţia (77)31 Cu privire la protecția individului faţă de actele autorităților administrative, adoptată de Comitetul de Miniştri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997. Potrivit acestor reglementări, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voinţă, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorității publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertățile sau interesele persoanelor fizice sau juridice şi care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

Din dispozițiile legale enunțate rezultă condițiile de admisibilitate a acțiunii în contencios administrativ cu privire la anularea actului administrativ individual, și anume: 1. prezența unui act administrativ individual defavorabil comunicat destinatarului; 2. competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ; 3. respectarea căii prealabile; 4. respectarea termenului de depunere a cererii de chemare în judecată.

În speță, adresarea în instanța de contencios administrativ a fost precedată de adresarea reclamantului Patraș Simion la data de 14.11.2022 către Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Ciocana cu cerere pentru rexaminarea pensiei.

Prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Ciocana nr. *****-22 din 13.12.2022 reclamantului nu i-a fost inclusă în stagiul de cotizare perioada de activitate 1975-1978 în colhozul „Kirov” pe motiv că nu a fost membru, totodată s-a solicitat de la CTAS Florești verificarea extrasului din carnetul de muncă a colhoznicului(forma nr. 14 pe perioada 1975-1979, a certificatului de salariu nr. 556 din 19.09.2022 eliberat de Primăria s. Stefănești și a proceselor verbale a adunării generale a colhozului „Kirov” pe perioada respectivă (f.d. 11).

Nefiind de acord cu decizia CTAS Ciocana, reclamantul s-a adresat cu cerere prealabilă înregistrată cu nr. P-2430/22 din 07.12.2022, către CNAS.

La 20.12.2022 CNAS a emis decizia nr. 2430/22 prin care a fost respinse pretențiile din cererea prealabilă (f.d. 12-13 verso).

În conformitate cu art. 191 alin. (1) Cod administrativ, controlul legalității actelor Casei Naționale de Asigurări Sociale este de competența Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani).

În conformitate cu prevederile art. 209 alin. (1) Cod administrativ, reclamantul Patraș Simion a respectat termenul de adresare în instanța de judecată și la 19.01.2023 a depus acțiunea în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind obligarea includerii în stagiul de cotizare a perioadei de activitate 1975-1978 în colhozul „Kirov”.

Respectiv, rezumând cele relatate în raport cu normele procedurale aplicabile speței, instanța de judecată constată că reclamantul a respectat procedura și termenul de depunere a acțiunii în instanța de judecată competentă, din care motive acțiunea este admisibilă.

Referitor la fondul cauzei instanța de judecată constată următoarea stare de drept și de fapt.

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice şi instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 36 Cod administrativ, instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile şi libertățile lui sunt considerate valori supreme şi sunt garantate de stat. Instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curţii Europene pentru Drepturile Omului.

În conformitate cu art. 93 alin. (1) Cod administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenția.

În conformitate cu art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

În conformitate cu art. 206 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare).

Obiect al examinării cauzei în procedura contenciosului administrativ în speță îl constituie verificarea legalității actului administrativ nr. *****-22 din 13.12.2022 privind refuzul recalculării pensiei stabilit prin decizia CTAS oficiul Ciocana nr. ***** din 04.11.2022 și a actului administrativ nr. 2430/22 din 20.12.2022 emis de Casa Națională de Asigurări Sociale în procedura prealabilă.

Instanța de judecată constată că reclamantul Patraș Simion la 10.10.2022 s-a adresat cu cerere către Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ciocana prin care a solicitat stabilirea pensiei pentru limita de vârstă în temeiul legii nr.156/98 privind sistemul public de pensii. La cererea pentru acordarea pensiei, reclamantul a anexat buletinul de identitate actele de studii în instituția de învățământ superior (zi), carnetul de muncă tip vechi, forma nr. 14 atestat (f.d.2 dosar administrativ).

Casa Teritorială de Asigurări Sociale oficiul Ciocana a emis decizia de stabilire a pensiei nr.***** prin care începând cu 01.10.2022, reclamantului, Patraș Simion i-a fost stabilită pensia pentru limita de vârstă conform legii nr.156/98 privind sistemul public de pensii, pentru perioada de activitate 12.02.1985-28.05.1986, 11.06.1986-09.12.1991, 15.12.1991-28.12.1998, 01.01.1979-31.08.1979 precum și perioada de studii la secția zi 01.09.1979-15.06.1984, cu stabilirea stagiului de cotizare de 19,3 ani și a coeficientului nivelului profesional-2 iar cuantumul pensiei constituie suma de 2932,06 lei (f.d.1 dosar administrativ).

Reclamantul fiind în dezacord cu faptul că în stagiul de cotizare nu a fost inclus perioada de activitate din 1975-1978, în colhozul Kirov, la 14.11.2022 s-a adresat cu o cerere în acest sens către CTAS Ciocana.

Prin decizia nr. ***** din 13.12.2022 emisă de CTAS Ciocana reclamantului i s-a refuzat în includerea în stagiul de cotizare a perioadei de activitate în colhozul Kirov pe motiv că nu este membru de colhoz, totodată i s-a comunicat că prin demersul nr.386 din 14.11.2022 s-a solicitat CTAS Florești verificarea extrasului din carnetul de muncă a colhoznicului(forma nr. 14) pe perioada 1975-1979, a certificatului de salariu nr. 556 din 19.09.2022 eliberat de Primăria s. Ștefănești și a proceselor verbale a adunării generale a colhozului Kirov pe perioada respectivă (f.d. 11 și f.d. 30 dosar administrativ).

Urmare a cererii depuse de reclamant din 10.10.2022 de reexaminare a pensiei CTAS Ciocana prin decizia nr. ***** din 19.12.2022 a reexaminat pensia pentru limita de vârstă, conform legii nr.156/98 privind sistemul public de pensii, pentru perioada de activitate 12.02.1985-28.05.1986, 11.06.1986-09.12.1991, 15.12.1991-28.12.1998, 01.01.1979-31.08.1979 precum și perioada de studii la secția zi 01.09.1979-15.06.1984, cu stabilirea stagiului de cotizare de 19,3 ani și a coeficientului nivelului profesional-3 iar cuantumul pensiei constituie suma de 4398,08 lei (f.d.32,33 dosar administrativ).

Din actele anexate, se constată că în stagiul de cotizare a reclamantului nu a fost inclusă activitatea în colhozul „Kirov” din s. Ștefănești pentru anii 1975-1978.

Totodată prin decizia nr. 2430/22 din 20.12.2022 emisă de CNAS în procedura prealabilă, s-a refuzat includerea în stagiul de cotizare a perioadei de activitate în colhozul Kirov pentru anii 1975-1978 pe motiv că nu a fost confirmat statutul de membru de colhoz (f.d. 12-13 verso).

Astfel, fiind în dezacord cu deciziile din 13.12.2022 și din 20.12.2022, reclamantul s-a adresat cu cerere în instanța de judecată privind revendicarea dreptului încălcat.

Conform art. 5 alin. (1) al Legii privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14.10.1998, în sistemul public, stagiul de cotizare însumează toate perioadele contributive.

Conform art. 53 alin. (1) al Legii privind sistemul public de pensii nr. 156-XIV din 14.10.1998, pensia pentru limită de vârstă se determină prin cumularea stagiului de cotizare realizat pentru perioada de până la 1 ianuarie 1999 şi începând cu 1 ianuarie 1999.

Conform art. 7 alin. (1) al Legii privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14.10.1998, dovada stagiului de cotizare se face pe baza datelor din contul personal, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public al asigurărilor sociale.

Potrivit art. 50. Alin.(1) lit. a) a Legii nr. 156/1998, în afară de perioadele specificate la art.5, în stagiul de cotizare se includ perioadele în care s-au desfășurat următoarele activități până la 1 ianuarie 1999: a) activitatea în calitate de membru de colhoz, indiferent de caracterul şi de durata programului de muncă.

Conform art. 51 alin. (1) al Legii privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14.10.1998, **stagiul de cotizare realizat anterior implementării evidenței individuale se confirmă** prin carnetul de muncă **sau prin alte acte eliberate în modul stabilit**.

Potrivit pct. 68. al Regulamentului cu privire la modul de calculare şi confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 165 din 21.03.2017 (în vigoare la data desfășurării procedurii administrative), indică că stagiul de cotizare se confirmă în baza documentelor eliberate de la locul de muncă, serviciu, studii sau alte activități care se includ în stagiul de cotizare ori a documentelor eliberate de organizaţiile ierarhic superioare, precum şi de instituțiile de arhivă.

Punctul 70 al Regulamentului cu privire la modul de calculare şi confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 165 din 21.03.2017 (în vigoare la data desfășurării procedurii administrative), indică că actul de bază care confirmă stagiul de cotizare, prevăzut la pct.69 alineatul întâi, este carnetul de muncă. În lipsa carnetului de muncă sau în cazurile în care carnetul de muncă include înscrieri incorecte şi imprecise sau lipsesc înscrisurile respective despre anumite perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerare adeverințele, extrasele din ordine, contul personal al angajatului în care se reflectă salariul

calculat lunar, schema de încadrare şi alte documente ce conţin informații referitoare la perioada de muncă.

Conform art. 53 al Legii citate supra, pensia pentru limită de vârstă se determină prin cumularea stagiului de cotizare realizat pentru perioada de până la 1 ianuarie 1999 și începând cu 1 ianuarie 1999.

Pornind de la prevederile art. 3 lit. e) al Legii privind sistemul public de asigurări sociale, sistemul public de asigurări sociale se organizează şi funcționează având ca principiu de bază, principiul contributivităţii, conform căruia drepturile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice şi juridice participante la sistemul public, drepturile privind stabilirea prestaţiilor sociale se cuvin în temeiul achitării contribuţiilor de asigurări sociale la bugetul de stat.

Instanța de judecată atestă că, în baza deciziei nr.***** din 19.12.2022 Casa Teritorială Socială sectorul Ciocana a reexaminat pensia pentru limita de vârstă reclamantului, conform legii nr.156/98 privind sistemul public de pensii, cu stabilirea stagiului de cotizare de 19,3 ani și a coeficientului nivelului profesional-3 iar cuantumul pensiei constituie suma de 4398,08 lei.

În corespundere cu materialele cauzei civile, instanța relevă că la stabilirea stagiului de cotizare de 19,3 ani au fost incluse perioadele de activitate 12.02.1985-28.05.1986, 11.06.1986-09.12.1991, 15.12.1991-28.12.1998, 01.01.1979-31.08.79 precum și perioada de studii la secția zi 01.09.1979-15.06.1984.

Din actele anexate, se constată că în stagiului de cotizare reclamantului nu au fost incluse perioadele de cotizare a activității în colhozul Kirov pentru anii 1975-1978 pe motiv că nu a fost confirmat statutul de membru de colhoz.

Potrivit legislației, stagiul de cotizare al persoanei se confirmă prin carnetul de muncă. În cazul în care carnetul de muncă include înscrieri incorecte şi imprecise sau în care lipsesc înscrisurile respective despre anumite perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerare adeverințele, extrasele din ordine, contul personal al angajatului în care se reflectă salariul calculat lunar, schema de încadrare şi alte documente ce conțin informații referitoare la perioada de muncă.

Deci, pe parcursul examinării cauzei, s-a constatat că în carnetul de muncă nr. 1342898 lipsește înscrierea privind activitatea reclamantului în calitate de membru colhozul „Kirov” din s. Ștefănești pentru anii 1975-1979.

Examinând cumulul de probe anexate de părți, instanța reține că urmare a solicitării CTAS Ciocana nr. 368 din 14.11.2022, privind efectuarea unui act de verificare privind activitatea în colhoz Kirov din Ștefănești pentru anii 1975-1979 (procesul verbal când a devenit membru de colhoz) reclamantul Patraș Simion, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Florești a prezentat actul de verificare emis

de Primăria Comunei Ștefănești din 29.11.2022, certificatul de salariu nr. 1247 din 29.11.2022 și extrasul din cartea de evidenţă a stagiului de muncă a colhoznicului forma -14 prin care se confirmă că Patraș Simion în perioada anilor 1975-1979 a activat în cadrul colhozului Kirov din s. Ștefănești în calitate de muzician și a fost salarizat conform certificatului de salarizare nr. 1247 din 29.11.2022 (f.d. 35-38 dosar administrativ).

Astfel, se constată că stagiul de cotizare a reclamantului a fost confirmat în baza extrasul din cartea de evidenţă a stagiului de muncă a colhoznicului F14, care a fost prezentat de către Primăria s. Ștefănești și a certificatului de salarizare nr. 1247 din 29.11.2022.

Conform art. 225 alin. (1), (2) Cod administrativ, instanţa de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreţionar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar; d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

În acest context, se reține că, Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa teritorială de Asigurări Sociale Ciocana, în actul administrativ nr. *****-22 din 13.12.2022 privind refuzul recalculării pensiei reclamantului stabilit prin decizia nr. ***** și actului emis în procedura prealabilă nr. 2430/22 din 20.12.2022 au făcut concluzii greșite referitor la neincluderea perioadei din ianuarie 1975 - decembrie 1978 în stagiul de cotizare reclamantului pe motiv că nu este membru de colhoz.

Or, conform certificatului de salariu nr. 1247 din 29.11.2022 și extrasul nr. F-14, atașate la materialele dosarului administrativ, se confirmă că Patraș Simion în perioada anilor ianuarie1975- decembrie1978 a activat în cadrul colhozului Kirov din s. Ștefănești în calitate de muzician și a fost salarizat conform certificatului de salarizare nr. 1247 din 29.11.2022, ori baza de calcul al pensiei o constituie venitul mediu lunar asigurat din toată perioada de activitate, valorizat la momentul stabilirii pensiei.

Instanța nu poate reține afirmațiile pârâtului precum că, reclamantul nu a confirmat calitatea sa de membru în colhoz Kirov din s. Ștefănești pentru includerea în stagiul de cotizare a perioadei 1975-1978, ori potrivit confirmării nr. 1238 din 29.11.2022 emisă de Primăria Ștefănești r. Florești se confirmă faptul că la primărie nu au fost transmise procesele-verbale de încadrare ca membru de colhoz (f.d 39 dosar administrativ) fapt ce nu poate fi imputat reclamantului.

Din cele menționate supra, instanţa de judecată consideră că, prin acțiunile sale neîntemeiate, pârâtul Casa Națională de Asigurări Sociale a lezat dreptul la

pensie a reclamantului ce se referă la drepturi incluse în categoria drepturilor sociale.

În acest sens, instanța de contencios administrativ reiterează că, caracteristica conceptuală a drepturilor sociale constă în faptul că ele nu au un caracter necondiţionat şi că pot fi solicitate numai în limitele prevăzute de lege.

Această caracteristică acordă legiuitorului autoritatea de a stabili condiții specifice pentru exercitarea drepturilor sociale.

Totodată, instanța atestă, că sistemul public de asigurări sociale, dreptul de asigurare socială, este garantat de stat, se exercită în condițiile legii, prin sistemul public de asigurări sociale, în baza principiilor unicității, egalității, solidarității sociale, obligativităţii, contributivităţii, repartiţiei şi autonomiei.

Astfel, instanța va admite acțiunea și va anula actul administrativ nr. *****-22 din 13.12.2022 privind refuzul recalculării pensiei reclamantului stabilită prin decizia nr. ***** și a actului administrativ nr. 2430/22 din 20.12.2022 emis în procedura administrativă cu obligarea CNAS (oficiul teritorial Ciocana) să recalculeze reclamantului Patraș Simion pensia stabilită prin decizia nr. ***** cu includerea perioadei de activitate în colhozul Kirov din ianuarie 1975 până în decembrie 1978.

În conformitate cu art.art. 195,224 alin.(1) lit.b), 231,232 Cod administrativ, art. 236, 238-240 Cod de procedură civilă,

h o t ă r ă ș t e

Se admite acțiunea.

Se anulează actul administrativ nr. *****-22 din 13 decembrie 2022 privind refuzul recalculării pensiei reclamantului Simion Patraș stabilită prin Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale (oficiul teritorial Ciocana, Chișinău) nr. ***** din 11 octombrie 2022 și actul administrativ nr. 2430/22 din 20 decembrie 2022 emis în procedura prealabilă.

Se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze reclamantului Simion Patraș pensia, stabilită prin Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale(oficiul teritorial Ciocana, Chișinău) nr. ***** din 11 octombrie 2022, cu includerea perioadei de activitate în Colhozul Kirov din ianuarie 1975 până în decembrie 1978.

Hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 de zile de la Pronunțarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani).

Președintele ședinței,

Judecătorul Viorica Dodon

Președintele ședinței, judecătorul Viorica Dodon, este în imposibilitate să semneze hotărârea motivată, luând în considerație faptul că, prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 347/28 din 01.07.2025, a fost eliberată din funcție.

În temeiul art. 195 Cod administrativ, art.236 alin.(7) Cod de procedură civilă și pct.1, subpct. 1.3 din Dispoziția cu privire la delegarea împuternicirilor vicepreședinților Judecătoriei Chișinău nr. 23 din 05.04.2024, hotărârea motivată este semnată de vicepreședinta interimară a Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani), Violeta Chisilița.

Vicepreședinta interimară
al Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) Violeta CHISILIȚA